

som det ærede Medlem fra Ribe Amts 3dje Valgkreds har drevet, at den aldrig har ført til noget Resultat. Der har været talt meget om det, saa dersom Landboerne kunne leve af de kunne Ord, de have hørt paa den Side, ville de nu have det meget godt, men netop fordi Landbruget i Djebliffet ikke kan nøjes med Talemaader, er det naturligt, at Landbrugspolitikken kommer ind i et noget andet Spor. Det ærede Medlem for Ribe Amts 3dje Valgkreds nævnte som en af de Fortjenester, han har af Landbruget, at han har stillet Forslag om — jeg tror forøvrigt, at han ikke en Gang har stillet Forslaget; saa vidt jeg ved støttede han kun et af det ærede Medlem for Præsto Amts 1ste Valgkreds (Scavenius) stillet Forslag — at Hartkornskatten i Løbet af 24 Aar skulde forsvinde, og dette mente han at være i Landbrugernes Interesse. Jeg har nu gjort en modsat Erfarung af den, det synes det ærede Medlem for Ribe Amts 3dje Valgkreds har gjort. Thi overalt, hvor jeg har færdes mellem Bønder, har jeg kun hørt saare liden Sympati for den rene Afskaffelse af Hartkornskatten. Vel at mærke: Hvis Bønderne kunde slippe for Skattebeløbet, er det en Selvsølge, at de vilde tage mod et saadant Tilbud med Kyshaand. Men de kunne jo nok regne ud, at de Udgifter, som Kommunen behøver til sine Krav, skal ud af Kommuneskassen hvert Aar, og Spørgsmaalet bliver da, hvilke Skatteobjekter man skal vælge som de bedste at fordele Staten paa. I saa Henseende har jeg unægtelig gjort den Erfarung, at saaledes som Forholdene ere her i Landet, ville Landboerne ikke med Glæde se paa, at al Hartkornskat forsvandt. Det vilde kun føre til, at alle de, der i de senere Aar have løst deres Ejendom — og deres Tal er ikke ringe — og kun kunnet betale lidt af paa den, ville blive skattefri, og at alle de Bønder, som have glemt at passe deres Gaarde og levet blot saadan, at de neppe eje Skorstenspiiben, ville slippe for at høre Stat til Kommunen, skønt de nyde godt af de kommunale Institutioner og burde bidrage deres til dens Fornødenheder. Jeg har kun hørt Tilfredshed i Landbefolkningen med Tanken om, at Kommunalraadene, som foreslaaet fra vor Side i Fjor, maa blive stillede mere frit med Hensyn til Skattefordelingen saaledes, at de maa ligne et passende Beløb

paa Formue og Vejlighed (S. Hage: Det kunne de!). Det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 2den Valgkreds (S. Hage) maa undskyld mig: De kunne det kun med Amtsraadernes Tilladelse, og det er ikke al Tid, Amtsraadene give denne Tilladelse saaledes, som Sogneraadene kunne det. Reglen er den, at Amtsraadene for 3 Aar ad Gangen fastsætte Forholdet mellem Skatten paa Hartkorn og Skatten paa Formue og Vejlighed, og i Reglen fastsættes det saaledes paa Øerne, at mellem Tredje- og Fjerdeparten maa lignedes paa Formue og Vejlighed, medens Resten lignedes paa Hartkornet. I forrige Rigsdagssamling foreslog det ærede Medlem for Præsto Amts 6te Valgkreds at stille Kommuneraadene saa frit, at de uden Amtsraadets Samtykke maatte lignede det halve Beløb paa Hartkornet og det halve Beløb paa Formue og Vejlighed, og vilde de gaa videre, kunde det ske med Amtsraadets Villigelse. Det ærede Medlem fra Fredensborg afbryder mig. Jeg vil sige, at jeg hørte med megen Tilfredshed paa det Foredrag, han før holdt, og at jeg særlig lagde Mærke til hans Udtalelse om, at der maatte slaas af „paa alle Fordringer“. Blot det ærede Medlem vilde følge sin egen Teori, men det er unægtelig det, som det noget kniber med. Naalig har jeg taaget, at der er Fordringer, som der for det ærede Medlem ikke kan være Tale om at slaas af paa, og det er de Fordringer, der opstilles fra militære Ministres Side. I saa Henseende har det ærede Medlem, og den Side, hvortil han hører, stillet sig paa det Standpunkt, at naar der kommer Krav fra den ærede Krigsminister eller den ærede Marineminister, ja, saa er det Krav, som ikke kunne afvises. Men maaste det ærede Medlem har forbedret sig, siden vi saas sidst? Det skulde glæde mig, for det er Fordringer, som jeg mener, der ogsaa med gode Grunde kunde slaas af paa. Jeg er ikke saa enig med det ærede Medlem fra Fredensborg, naar han mente, at Alderdomsforførgelsesloven var en Lov, der modvirkede Lusten og Trangen til Sparommelighed blandt Smaafolk. Deri tager det ærede Medlem fejl. Det forekommer mig, at Loven indeholder al fornøden Opfordring for de virkelige Smaafolk til at være sparsommelige, i det mindste indtil de blive 60 Aar, for at de kunne opnaa de Goder, Alderdoms-